

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Covalenco Elena și Gordilă Nicolae,

cu participarea:

procurorului – Crijanovschi Sergiu,

avocatului – Cujbă Veaceslav,

inculpatului – Verdeș Ion,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile, și de inculpatul Verdeș Viorel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Verdeș Viorel Ion, născut la 26 decembrie 1972, originar din s. Ceadâr, r-nul Leova, domiciliat în mun. Chișinău, str. M. Costin 19/1, ap.44;

Date referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.01.2012-27.06.2012 (prima instanță)

2. 26.07.2012-03.04.2013 (instanța de apel)

3. 12.07.2013-22.10.2013 (instanța de recurs ordinar)

Procedura de citare a fost legal executată.

Procurorul a solicitat admiterea propriului recurs în sensul declarat și respingerea recursului ordinar depus de inculpatul Verdeș V.

Avocatul Cujbă Veaceslav și inculpatul Verdeș Viorel, au solicitat admiterea recursului inculpatului Verdeș V., cu respingerea recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind neîntemeiat.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27 iunie 2012, Verdeș Viorel Ion a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Tot prin aceeași sentință, Verdeș Viorel a fost condamnat:

- în baza art. 352 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituite 4000 lei;
- în baza art. 361 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituite 4000 lei;
- în baza art. 196 alin. (4) Cod penal la amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituite 20000 lei.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, definitiv i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1400 unități convenționale, ce constituite 28000 lei.

Acțiunea civilă înaintată a fost admisă parțial, încasându-se de la Verdeș Viorel în beneficiul lui Proca Mihail suma de 1700 euro și 5700 lei - prejudiciu material; 2000 lei - prejudiciu moral; 3000 lei cheltuieli pentru serviciile avocatului.

S-a încasat de la Verdeș V. în beneficiul lui:

- Socol Dumitru suma de 1800 euro;
- Maniuc Adrian suma de 400 euro;
- Țibichi Eduard suma de 1500 euro.

Acțiunea civilă înaintată de către S.A. "Becon" privind încasarea venitului ratat în mărime de 254321,25 lei și prejudiciului material în mărime de 40000 lei, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. De către organul de urmărire penală, Verdeș V., a fost învinuit de faptul, că în perioada lunii februarie 2010, data și locul exact nu a fost stabilit de organul de urmărire penală, fiind fondator și administrator al S.R.L. "Verv-Auto", cod fiscal 1005600007559, cu adresa juridică în mun. Chișinău, str. Miron Costin, 19/1 ap.44, din interes material, pentru a legaliza activitatea întreprinderii în imobilul amplasat pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, care aparținea S.A. "Becon", arendat în conformitate cu Contractul de Locațiune încheiat la 01.03.2005 și care expira la 01.03.2010, a decis să confecționeze un acord adițional fals la contract.

În acest scop, Verdeș Viorel, a dobândit o filă de hîrtie format A4 cu impresiunea ștampilei S.A. "Becon", după ce a introdus textul Acordului Adițional nr.4 la contractul de locațiune încheiat la 01.03.2005 cu S.A. "Becon", l-a datat cu data de 01.03.2008 și a introdus date false, precum că termenul contractului menționat se prelungește până la 01.03.2012, apoi a falsificat prin imitare servilă semnătura directorului S.A. "Becon", Grati Iurie, la rubrica "locator" și l-a semnat personal aplicând sigiliul S.R.L. "Verv-Auto", conferindu-i în rezultat atributele unui document oficial.

Documentul respectiv fals, care conform Codului civil acordă drepturi și eliberează de obligații, Verdeș Viorel l-a păstrat asupra sa și l-a folosit la

01.03.2010, prezentându-l ca probă în ședința de judecată din Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, în cadrul procesului civil intentat de către S.R.L. "Verv-Auto", în baza cererii de recurs împotriva Oficiului de executare Ciocana, mun. Chișinău despre anularea încheierii executorului judecătoresc din 22 decembrie 2009 privind evacuarea S.R.L. "Verv-Auto" din încăperea S.A. "Becon" situată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău.

2.1. Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 01.03.2010, deținând asupra sa documentul oficial fals - Acordul Adițional nr.4, la Contractul de Locațiune încheiat la 01.03.2005 cu S.A. "Becon", aflându-se în sediul Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din str. M. Sadoveanu, 24/1, în cadrul ședinței pe cauza civilă intentată de către S.R.L. "Verv-Auto", în baza cererii de recurs împotriva Oficiului de executare Ciocana, mun. Chișinău despre anularea încheierii executorului judecătoresc din 22 decembrie 2009 privind evacuarea S.R.L. "Verv-Auto" din încăperea S.A. "Becon" situată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, din interes material, fiind participant la proces în calitate de reprezentant al reclamantului, a prezentat judecătorului în calitate de probă falsă, Acordul Adițional nominalizat, în care se stipula că termenul contractului de locațiune a încăperii menționate, se prelungește până la 01.03.2012.

2.2. Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 13.10.2010, fiind administratorul stației tehnice auto „Verv-Auto” amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău și având la reparație automobilul de model "Chrysler Voyager ", cu n/î CH AX 272, care aparține cet. Dodan Ion, din interes material, fără acordul ultimului și fără a conveni prealabil despre suma tranzacției de înstrăinare, sub pretextul restituirii cheltuielilor suportate ca consecință a reparării automobilului, exercitând un drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, a vândut automobilul menționat lui Pripa Andrei, cauzându-i părții vătămate Dodan Ion o daună în proporții mari în sumă de 4 000 euro, care conform cursului oficial a BNM din acea zi de 16,09 lei față de un euro, constituie 64 360 lei RM, echivalent a 1 609 unități convenționale.

2.3. Tot el, Verdeș Viorel Ion, având un plan criminal din timp pregătit și o intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor din avutul proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada de timp iulie 2010 - decembrie 2010, fiind administrator al S.R.L. „Verv-Auto”, cod fiscal 1005600007559, cu adresa juridică în mun. Chișinău, str. Miron Costin, 19/1 ap.44 și folosindu-se abuziv de stația de asistență tehnică a automobilelor, amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, care aparținea S.A. "Becon", în baza documentelor false, și anume Acordului adițional nr.4 din 01.03.2008, potrivit căruia contractul de locațiune din 01.03.2005 încheiat între S.A. "Becon" și S.R.L. "Verv-Auto" asupra imobilului

amplasat pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău se prelungește pînă la 01.03.2012, desfășurând o pseudoactivitate de întreprinzător, ignorând dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr.558-d din 18.06.2010, conform căreia a fost suspendată activitatea întreprinderii, susținând fals că activează legal, a înșelat victimele despre posibilitatea de a efectua lucrări de reparație tehnică a mijloacelor de transport și anume reutilarea, precum și repararea, schimbarea motorului defectat, după ce, sub pretextul procurării pieselor necesare, obținea de la victime mijloace bănești.

După dobândirea ilicită a sumelor bănești, Verdeș Viorel, pentru sporirea încrederii victimelor și pentru a reda acțiunilor sale un caracter legal, a demarat lucrări neesențiale la unele automobile, însă de fapt, banii dobândiți i-a însușit, utilizându-i în scopuri personale, fără efectuarea lucrărilor de reutilare și reparație a automobilelor conform promisiunii.

Astfel, în aceste circumstanțe, la 24.06.2010, Verdeș Viorel Ion, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul schimbării motorului automobilului de model „Range-Rover” cu n/î CGP-440, care aparține cet. Țibichi Eduard, prin înșelăciune l-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 1500 euro, care conform cursului oficial al B.N.M. din acea zi de 15,80 lei față de un euro, constituiau 23 700 lei MDA.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion, profitând de încrederea acordată și primind de la Țibichi Eduard suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Țibichi Eduard o daună în proporții considerabile, echivalent a 1185 unități convenționale.

2.4. Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 29.07.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reutilării automobilelor și procurării pieselor de schimb pentru automobilele de model „Audi A-6”, a.f. 2004, și „Volkswagen Transportor”, a.f.2000, care aparțin lui Socol Dumitru, prin înșelăciune l-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 35 550 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Socol Dumitru suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările și nici nu a procurat piesele de schimb necesare, utilizând sursele bănești primite de la ultimul în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Socol Dumitru o daună în proporții considerabile, echivalent a 1777,5 unități convenționale.

2.5. Tot el, Verdeș Viorel Ion, aproximativ în luna septembrie a anului 2010, data exactă nu a fost posibil de stabilit de către organul de urmărire penală, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reparării

motorului automobilului de model „Renault 25” cu numere de înmatriculare C KR 236, care aparține lui Stefanișin Oleg, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 300 euro, care conform cursului oficial al BNM de 15,46 lei față de un euro, în perioada comiterii infracțiunii, constituiau 4638 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Stefanișin Oleg suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Stefanișin Oleg o daună în proporții considerabile, echivalentă a 232 unități convenționale.

2.6. Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 16.11.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reutilării automobilului de model „Honda CRV”, a.f. 2006, n/î FL06SIV (Anglia), care aparține lui Maniuc Adrian, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 400 euro, care conform cursului oficial al BNM din acea zi de 15,94 lei față de un euro constituiau 6376 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Maniuc Adrian suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Maniuc Adrian o daună în proporții considerabile, echivalent a 3188 unități convenționale.

2.7. Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 07.12.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reutilării automobilului de model „Honda CRV” cu n/î BDD4XXW (Anglia), care aparține lui Proca Mihail, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 1700 euro, care conform cursului oficial al BNM din acea zi de 16,31 lei față de un euro constituiau 27727 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Proca Mihail suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Proca Mihail o daună în proporții considerabile, echivalent a 1386 unități convenționale.

2.8. Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 21.12.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reparării automobilului de model „Mercedes Vito” cu n/î COR 526, care aparține lui Darii Aurel, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 1000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM din acea zi de 12,09 lei față de un dolar SUA, constituiau 12 099 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Darii Aurel suma de bani menționată, nu a efectuat reparația automobilului sus-

numit, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Darii Aurel o daună în proporții considerabile, echivalent a 604 unități convenționale.

În total prin acțiunile sale infracționale prelungite, Verdeș Viorel Ion a dobândit ilicit prin înșelăciune de la părțile vătămate Țibichi Eduard, Socol Dumitru, Stefanișin Oleg, Maniuc Adrian, Darii Aurel și Proca Mihail bani în sumă totală de 110 098 lei, ce constituie 5505 unități convenționale sau proporții deosebit de mari.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către procuror, inculpatul Verdeș V., și de către partea vătămată, Proca Mihail, prin care au solicitat:

- **procurorul**, casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Verdeș Viorel să fie condamnat în baza art.310 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare; în baza art. 352 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 400 unități convenționale; în baza art. 190 alin.(5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau exercita o anumită activitate în domeniul deservirii populație pe un termen de 3 ani; iar în temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, definitiv să i se stabilească pedeapsa de 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de a ocupa anumite funcții sau exercita o anumită activitate în domeniul deservirii populației pe un termen de 3 ani, invocând că: instanța de fond, de fapt a admis în fond probele prezentate de acuzator, dar în același timp a emis o sentință de achitare a inculpatului Verdeș Viorel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 310 Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii și a recalificat acțiunile inculpatului de la componența de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, încadrându-le conform componenței de infracțiune prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal, deoarece fapta nu constituie o însușire, totodată Verdeș Viorel fiind recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal, instanța a exclus semnul calificativ „confeționarea”; în motivarea sentinței instanța a invocat precum că, inculpatului i se aduce o învinuire neîntemeiată, incriminându-i-se comiterea infracțiunii prevăzute de art.310 alin.(1) Cod penal, menționând că nu au fost prezentate dovezi incontestabile că Acordul adițional nr. 4 la contractul de locațiune din 2005 a fost falsificat de către inculpat; vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate Plopan Gheorghe, ale martorilor Grati Iurie, Ilnițchi Alexandru. Ciofu Vitalie, Bîrcă Liviu, Levițchi Stela;instanța de judecată, odată cu adoptarea sentinței de achitare a inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.310 alin.(1) Cod penal, a apreciat critic declarațiile inculpatului Verdeș Viorel, în care

invocă că a primit Acordul adițional de la factorii de decizie a S.A. "Becon", nefiind însă dată apreciere justă a probelor care indică, direct sau indirect, la faptul confecționării de către inculpat a Acordului adițional nr.4, deoarece anume acest document ultimul urma să-l folosească în interesele S.R.L. „Verv-Auto”, firma care-i aparține, în același timp instanța greșit a exclus semnul calificativ „confecționarea” din dispoziția art.361 alin.(1) Cod penal și neîntemeiat a achitat inculpatul Verdeș Viorel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.310 Cod penal. De asemenea, instanța neîntemeiat a motivat în sentință, că Verdeș V. nu a confecționat Acordului adițional nr.4, deoarece conform raportului de expertiză din 24 iunie 2010 s-a constatat, că nu se poate stabili dacă semnătura de la rubrica locator îi aparține inculpatului, fără a lua în considerație că semnătura lui Iurie Gratie a fost falsificată prin imitație servilă, fapt ce face dificilă stabilirea circumstanțelor în care Verdeș V. a falsificat actul menționat; odată cu emiterea sentinței, prin care au fost recalificate acțiunile inculpatului din infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal, în infracțiunea prevăzută de art.196 alin. (4) Cod penal, instanța corect a constatat, că în rezultatul acțiunilor inculpatului, părților vătămate Țibichi Eduard, Socol Dumitru, Stefanișin Oleg, Maniuc Adrian, Darii Aurel și Proca Mihail, le-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, însă instanța în sentință a reținut, că în acțiunile inculpatului Verdeș V., nu se conțin elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, din considerentul că persistă cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, infracțiune prevăzută de art.196 alin.(4) Cod penal, din motiv că fapta nu constituie o însușire, instanța dând astfel importanță probelor acuzării prin care se atestă prejudicierea părților vătămate, însă incorect a încadrat acțiunile inculpatului; în acțiunile inculpatului persistă elementele de escrocherie și anume dobândirea ilicită a bunurilor prin înșelăciune, manifestate prin diferite metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului și abuz de încredere, în speța dată, victimele fiind duse în eroare prin prezentarea greșită a situației sau împrejurărilor; instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, calificând acțiunile infracționale ale inculpatului Verdeș Viorel în baza prevederilor art.352 alin.(1), 361 alin. (1) Cod penal, însă a aplicat o pedeapsă greșit individualizată, neluând în considerație caracterul social periculos al faptei și gravitatea infracțiunii, modul de comitere a infracțiunii, personalitatea infractorului.

- **inculpatul Verdeș V.**, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, pe motiv că fiind acuzat de falsificarea Acordului adițional privitor la prelungirea contractului de locațiune încheiat la 01.03.2005, care expira la 01.03.2010, dar de fapt actul menționat n-a fost falsificat, deoarece el a fost semnat de către directorul

S.A. „Becon”, Grati Iurie, și aplicată ștampila întreprinderii nominalizate. Semnarea Acordului adițional a coordonat-o cu Edu Sergiu, care era proprietarul S.A. „Becon”. Conform raportului de expertiză grafologică, rezultă că la S.A. „Becon” sunt trei ștampile identice care au fost folosite pe diferite acte. Mai mult ca atât, însăși organul de urmărire penală a stabilit lipsa componentei de infracțiune în acțiunile lui Verdeș Viorel, în legătură cu care fapt în vara anului 2011 pe cazul dat s-a încetat urmărirea penală. Astfel, a declarat că n-a folosit careva documente false și nu poate fi acuzat de comiterea infracțiunii respective. De asemenea, consideră că nu a comis careva sustrageri prin înșelăciune de la Țibichi Eduard, Socol Dumitru, Stefanișin Oleg, Maniuc Adrian, Darii Aurel și Proca Mihail, ci doar nu și-a onorat obligațiunile contractuale, astfel la moment având o datorie totală în mărime de 3800 euro, motiv din care a solicitat achitarea din lipsa componentei de infracțiune.

- **partea vătămată, Proca Mihail**, casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie exclus din dispozitivul sentinței prevederile privind recalificarea faptei din art. 190 alin. (5) Cod penal în prevederile art. 196 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i-se inculpatului Verdeș V. pedeapsă cu închisoare în limitele legii, precum și încasarea prejudiciului moral în sumă de 10.000 lei în beneficiul său, iar în ceea ce privește acțiunea civilă admisă în sumă de 1700 euro și 10 700 lei cu titlu de daune materiale, să fie menținută.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013 a fost respins, ca nefondat, apelul inculpatului Verdeș Viorel.

A fost admisă cererea părții vătămate, Proca Mihail, de retragere a apelului declarat.

A fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 27 iunie 2012, în latura penală, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Verdeș Viorel în baza învinuirii pe art.310 alin. (1), art. 352 alin.(1), art. 361 alin. (1) Cod penal a fost încetat conform prevederilor art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal și art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Verdeș Viorel a fost condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal la amendă în mărime de 1500 unități convenționale.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a constatat că Verdeș V., în perioada lunii februarie 2010, data și locul exact nu a fost stabilit de organul de urmărire penală, fiind fondator și administrator al S.R.L. "Verv-Auto", cod fiscal 1005600007559, cu adresa juridică în mun. Chișinău, str. Miron Costin, 19/1

ap.44, din interes material, pentru a legaliza activitatea întreprinderii în imobilul amplasat pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, care aparținea S.A. "Becon", arendat în conformitate cu Contractul de Locațiune încheiat la 01.03.2005 și care expira la 01.03.2010, a decis să confecționeze un acord adițional fals la contract.

În acest scop, Verdeș Viorel, a dobândit o filă de hârtie format A4 cu impresiunea ștampilei S.A "Becon", după ce a introdus textul Acordului Adițional nr.4 la contractul de locațiune încheiat la 01.03.2005 cu S.A. "Becon", l-a datat cu data de 01.03.2008 și a introdus date false, precum că termenul contractului menționat se prelungește până la 01.03.2012, apoi a falsificat prin imitare servilă semnătura directorului S.A. "Becon", Grati Iurie, la rubrica "locator" și l-a semnat personal aplicând sigiliul S.R.L. "Verv-Auto", conferindu-i în rezultat atributele unui document oficial.

Documentul respectiv fals, care conform Codului Civil acordă drepturi și eliberează de obligații, Verdeș Viorel l-a păstrat asupra sa și l-a folosit la 01.03.2010, prezentându-l ca probă în ședința de judecată din Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, în cadrul procesului civil intentat de către S.R.L. "Verv-Auto", în baza cererii de recurs împotriva Oficiului de executare Ciocana, mun. Chișinău despre anularea încheierii executorului judecătoresc din 22 decembrie 2009 privind evacuarea S.R.L. "Verv-Auto" din încăperea S.A. "Becon" situată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 01.03.2010, deținând asupra sa documentul oficial fals - Acordul Adițional nr.4, la Contractul de Locațiune încheiat la 01.03.2005 cu S.A. "Becon", aflându-se în sediul Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din str. M. Sadoveanu, 24/1, în cadrul ședinței pe cauza civilă intentată de către S.R.L. "Verv-Auto", în baza cererii de recurs împotriva Oficiului de executare Ciocana, mun. Chișinău despre anularea încheierii executorului judecătoresc din 22 decembrie 2009 privind evacuarea S.R.L. "Verv-Auto" din încăperea S.A. "Becon" situată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, din interes material, fiind participant la proces în calitate de reprezentant al reclamantului, a prezentat judecătorului în calitate de probă falsă, Acordul Adițional nominalizat, în care se stipula că termenul contractului de locațiune a încăperii menționate, se prelungește până la 01.03.2012.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 13.10.2010, fiind administratorul stației tehnice auto „Verv-Auto” amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău și având la reparație automobilul de model "Chrysler Voyager ", cu n/î CH AX 272, care aparține cet. Dodan Ion, din interes material, fără acordul ultimului și fără a conveni prealabil despre suma tranzacției de înstrăinare, sub pretextul restituirii cheltuielilor suportate ca consecință a reparării automobilului, exercitând un drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, a vândut automobilul

menționat lui Pripa Andrei, cauzându-i părții vătămate Dodan Ion o daună în proporții mari în sumă de 4 000 euro, care conform cursului oficial a BNM din acea zi de 16,09 lei față de un euro, constituie 64 360 lei RM, echivalent a 1 609 unități convenționale.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, având un plan criminal din timp pregătit și o intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor din avutul proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada de timp iulie 2010 - decembrie 2010, fiind administrator al S.R.L. „Verv-Auto”, cod fiscal 1005600007559, cu adresa juridică mun. Chișinău, str. Miron Costin, 19/1 ap.44 și folosindu-se abuziv de stația de asistență tehnică a automobilelor, amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, care aparținea S.A "Becon", în baza documentelor false, și anume Acordului adițional nr.4 din 01.03.2008, potrivit căruia contractul de locațiune din 01.03.2005 încheiat între S.A. "Becon" și S.R.L. "Verv-Auto" asupra imobilului amplasat pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău se prelungește pînă la 01.03.2012, desfășurând o pseudoactivitate de întreprinzător, ignorând dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr.558-d din 18.06.2010 conform căreia a fost suspendată activitatea întreprinderii, susținând fals că activează legal, a înșelat victimele despre posibilitatea de a efectua lucrări de reparație tehnică a mijloacelor de transport și anume reutilarea, precum și repararea, schimbarea motorului defectat, după ce, sub pretextul procurării pieselor necesare, obținea de la victime mijloace bănești.

După dobândirea ilicită a sumelor bănești, Verdeș Viorel, pentru sporirea încrederii victimelor și pentru a reda acțiunilor sale un caracter legal, a demarat lucrări neesențiale la unele automobile, însă de fapt, banii dobândiți i-a însușit, utilizându-i în scopuri personale, fără efectuarea lucrărilor de reutilare și reparație a automobilelor conform promisiunii.

Astfel, în aceste circumstanțe, la 24.06.2010, Verdeș Viorel Ion, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul schimbării motorului automobilului de model „Range-Rover” cu n/î CGP-440, care aparține cet. Țibichi Eduard, prin înșelăciune l-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 1500 euro, care conform cursului oficial al B.N.M. din acea zi de 15,80 lei față de un euro, constituiau 23 700 lei MDA.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion, profitând de încrederea acordată și primind de la Țibichi Eduard suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Țibichi Eduard o daună în proporții considerabile, echivalent a 1185 unități convenționale.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 29.07.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reutilării automobilelor și procurării pieselor de schimb pentru automobilele de model „Audi A-6”, a.f. 2004, și „Volksvagen Transportor”, a.f.2000, care aparțin lui Socol Dumitru, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 35 550 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Socol Dumitru suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările și nici nu a procurat piesele de schimb necesare, utilizând sursele bănești primite de la ultimul în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Socol Dumitru o daună în proporții considerabile, echivalent a 1777,5 unități convenționale.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, aproximativ în luna septembrie a anului 2010, data exactă nu a fost posibil de stabilit de către organul de urmărire penală, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reparării motorului automobilului de model „Renault 25” cu numere de înmatriculare C KR 236, care aparține lui Stefanișin Oleg, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 300 euro, care conform cursului oficial al BNM de 15,46 lei față de un euro, în perioada comiterii infracțiunii, constituiau 4638 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Stefanișin Oleg suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Stefanișin Oleg o daună în proporții considerabile, echivalentă a 232 unități convenționale.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 16.11.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reutilării automobilului de model „Honda CRV”, a.f. 2006, n/î FL06SIV (Anglia), care aparține lui Maniuc Adrian, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 400 euro, care conform cursului oficial al BNM din acea zi de 15,94 lei față de un euro constituiau 6376 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Maniuc Adrian suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Maniuc Adrian o daună în proporții considerabile, echivalent a 3188 unități convenționale.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 07.12.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reutilării automobilului de model „Honda CRV” cu n/î BDD4XXW (Anglia), care aparține lui Proca Mihail, prin înșelăciune 1-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 1700 euro, care conform

cursului oficial al BNM din acea zi de 16,31 lei față de un euro constituiau 27727 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Proca Mihail suma de bani menționată, nu a efectuat lucrările, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Proca Mihail o daună în proporții considerabile, echivalent a 1386 unități convenționale.

Tot el, Verdeș Viorel Ion, la 21.12.2010, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul stației auto amplasată pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, sub pretextul reparării automobilului de model „Mercedes Vito” cu n/î COR 526, care aparține lui Darii Aurel, prin înșelăciune l-a convins pe ultimul să-i transmită suma de 1000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM din acea zi de 12,09 lei față de un dolar SUA, constituiau 12 099 lei.

Ulterior, Verdeș Viorel Ion profitând de încrederea acordată și primind de la Darii Aurel suma de bani menționată, nu a efectuat reparația automobilului sus-numit, utilizând sursele bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Darii Aurel o daună în proporții considerabile, echivalent a 604 unități convenționale.

În total prin acțiunile sale infracționale prelungite, Verdeș Viorel Ion a dobândit ilicit prin înșelăciune de la părțile vătămate Țibichi Eduard, Socol Dumitru, Stefanișin Oleg, Maniuc Adrian, Darii Aurel și Proca Mihail bani în sumă totală de 110 098 lei, ce constituie 5505 unități convenționale sau proporții deosebit de mari.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că vina inculpatului Verdeș V. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate Plopan Gh., martorului Grati I., proces verbal de confruntare dintre bănuitul Verdeș V. și martorul Burdovițina L. din 29.06.2010, raportul de expertiză nr. 362 din 24.06.2010, prin care s-a constatat că inculpatul a păstrat asupra sa și a folosit Acordul adițional nr. 4, fiind document oficial fals, pe care l-a prezentat la 01.03.2010 ca probă în cauza civilă, la cererea de recurs intentată de S.R.L. „Verv-Auto” împotriva Oficiului de Executare Ciocana despre anularea încheierii executorului judecătoresc, făcând trimitere la Acordul susmenționat de prelungirea contractului din 01.03.2005. Astfel, instanța de apel a considerat nejustificată și neîntemeiată concluzia instanței de fond, precum că în acțiunile inculpatului nu a fost stabilit faptul confecționării Acordului adițional nr. 4.

Referitor la achitarea inculpatului Verdeș V. pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a menționat, că instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia, că inculpatul nu a confecționat Acordului

adițional nr.4, deoarece faptul dat a fost stabilit prin raportul de expertiză din 24 iunie 2010, potrivit căruia s-a constatat, că nu se poate stabili dacă semnătura de la rubrica locator îi aparține inculpatului, fără a lua în considerație că semnătura lui Gratie Iurie a fost falsificată prin imitație servilă, fapt ce face dificilă stabilirea circumstanțelor în care Verdeș V. a falsificat actul menționat.

Referitor la condamnarea inculpatului Verdeș V. pe art. 352 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a invocat, că, necătînd la faptul, că inculpatul nu și-a recunoscut vina pe acest capăt de învinuire, instanța de fond corect a constatat vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii de samovolnicie.

Ceea ce ține de condamnarea pe art. 190 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a considerat, că în acțiunile inculpatului Verdeș V. persistă elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(4) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a stabilit că, Verdeș Viorel într-adevăr a comis o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală, dar acțiunile imputate și încadrate juridic în baza art.190 alin. (5) Cod penal, după semnele calificative dobîndirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune, săvârșite în proporții deosebit de mari, nu corespund circumstanțelor stabilite în ședința de judecată, motiv din care, fapta comisă de Verdeș V. a fost încadrată în baza art.196 alin. (4) Cod penal, drept cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece fapta nu constituie o însușire.

La stabilirea categoriei și termenul pedepsei, instanța de apel a reținut, că instanța de fond a ținut cont de vederile art.7, 75-77 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunilor săvârșite care fac parte din categoria infracțiunilor ușoare și mai puțin grave, de persoana vinovatului, a recunoscut parțial vina, s-a obligat să achite prejudiciul cauzat prin infracțiune, are la întreținere un copil minor, pentru prima dată a fost atras la răspundere penală, lipsa circumstanțelor agravante.

Potrivit art.16 alin.(2) Cod penal, infracțiunile prevăzute de art. 310 alin.(1), art.352 alin. (1), art. 361 alin.(1) Cod penal sunt considerate ca infracțiuni ușoare.

În continuare, potrivit art.60 alin.(1), lit. a), alin. (2) Cod penal, art. 332 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat, că procesul penal pe aceste trei infracțiuni urmează a fi încetat în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, și anume că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 310 alin. (1) Cod penal la data de 01.03.2012; pentru infracțiunea văzută de art.352 alin.(1) Cod penal la 13.10.2012, iar pentru infracțiunea prevăzută art.361 alin.(1) Cod penal, luna februarie 2012.

Deasemenea, instanța de apel a reținut că, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin. (4) Cod penal, inculpatul Verdeș V. urmează a fi condamnat în limitele sancțiunii prevăzute la acest articol.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a considerat că instanța de fond s-a expus pe deplin.

Privitor la apelul declarat de partea vătămată, Proca Mihail, instanța de apel a menționat, că ultimul în ședința de judecată a solicitat retragerea apelului său, după la 01 octombrie 2012, solicitând prin cerere scrisă încetarea procesului penal în cauză, deoarece s-a împăcat cu inculpatul Verdeș V.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror și inculpatul Verdeș V., prin care solicită:

- **procurorul**, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, casarea parțială a acesteia în partea recalificării acțiunilor inculpatului Verdeș V. de la art. 190 alin. (5) Cod penal la art. 196 alin.(4) Cod penal, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecători. Recurentul a indicat, că hotărârea instanței de apel o consideră legală în partea încetării procesului penal pornit în baza art. 352 alin.(1), 361 alin.(1), 310 alin.(1) Cod penal, în privința lui Verdeș V., deoarece a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală, și nefondată și neîntemeiată în partea recalificării acțiunilor inculpatului de la art. 190 alin.(5) Cod penal la art.196 alin.(4) Cod penal și pasibilă casării din motivul că atât în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetărilor judecătorești s-a stabilit cu certitudine că inculpatul Verdeș V. a obținut și însușit de la părțile vătămate Țibichi Eduard, Socol Dumitru, Stefanișin Oleg, Maniuc Adrian, Proca Mihail și Darii Aurel mijloace bănești în sumă totală de 110098 lei, bani pe care i-a utilizat în scopuri personale.

Primirea banilor cu condiția îndeplinirii unui angajament (repararea automobilelor), recurentul consideră că urma a fi calificată ca escrocherie, deoarece Verdeș Viorel, încă la momentul intrării în stăpânire asupra banilor, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, fapt confirmat expres prin probele administrate și anume că automobilele au fost parcate la stația de reparație de pe str. Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, unde nu au fost efectuate lucrări de reparații, ulterior Verdeș V. asigura părțile vătămate că vor fi efectuate lucrări de reparații, însă motiva prin faptul lipsei pieselor, de faptul că s-a îmbolnăvit sau că banii au fost transmiși altor persoane terțe care nu și-au executat obligațiunile, ceea ce nu a fost în realitate, prin ce înșela părțile vătămate.

De asemenea, recurentul menționează faptul, că inculpatul Verdeș V. la 24.06.2010 a dobândit mijloace bănești de la Țibichi Eduard, fără a executa careva lucrări de reparații a automobilului, în continuare pe parcursul a 6 luni, desfășurând

o pseudoactivitate de întreprinzător, ignorând dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr.558-d din 18.06.2010 conform căreia a fost suspendată activitatea întreprinderii, susținând fals că activează legal, a înșelat victimele despre posibilitatea de a efectua lucrări de reparație tehnică a mijloacelor de transport în rezultat dobândind mijloace bănești prin escrocherie.

- **inculpatul Verdeș V.**, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, admiterea recursului, ca fiind depus în termen, casarea hotărârii, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, invocând că nu a folosit careva documente oficiale false și nu poate fi acuzat de comiterea infracțiunii respective. Referitor la condamnarea pe art. 196 alin. (4) Cod penal, consideră, că nu și-a onorat obligațiile față de părțile vătămate, deoarece s-a îmbolnăvit și nu a putut repara automobilele acestora; nu a comis careva sustrageri prin înșelăciune, ci nu și-a onorat obligațiunile contractuale, avînd o datorie totală de 3800 euro. Totodată, a solicitat achitarea sa, din motiv - lipsa componenței de infracțiune, prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal.

7. Judecînd recursurile declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că recursul ordinar declarat de inculpatul Verdeș V. urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar recursul declarat de procuror - admis, din următoarele considerente.

7.1. Referitor la recursul ordinar declarat de inculpatul Verdeș V.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel în prezența inculpatului Verdeș Viorel și avocatului ales de acesta, Cujbă Veaceslav, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (Vol. V, f.d. 123), decizia motivată fiind primită de către inculpatul Verdeș V. sub semnătură prin recipisa din 02.05.2013 (Vol. V, f.d. 158).

Reieșind din aceste circumstanțe se constată, că termenul de 30 zile de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de inculpatul Verdeș Viorel, deoarece recursul în cauză a fost declarat de inculpat la 02 iulie 2013, (Vol. V, f.d. 181), adică peste 60 zile, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul în cauză a fost depus peste termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, din care motiv este inadmisibil.

Mai mult ca atât, inculpatul Verdeș Viorel în recurs nu a adus motive întemeiate prin care să solicite repunerea în termen a recursului ordinar declarat la 02 iulie 2013.

Colegiul penal invocă, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În concluzie, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpatul Verdeș Viorel este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7.2. Referitor la recursul ordinar declarat de procuror.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, în pct. 18 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2009 „*Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*”, este atenționat că, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, se stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal lărgit conchide, că în cauza dată și-au găsit reflectare prevederile normelor enunțate mai sus, eroarea dată afectînd soluția instanței de apel care urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei, din următoarele considerente.

Potrivit apelului declarat de către acuzatorul de stat (vol. IV, f.d. 157-169), criticîndu-se legalitatea și temeinicia sentinței se invocă următoarele motive:

„- odată cu emiterea sentinței, prin care au fost recalificate acțiunile inculpatului din infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal, în infracțiunea prevăzută de art.196 alin. (4) Cod penal, instanța corect a constatat, că în rezultatul acțiunilor inculpatului, părților vătămate Țibichi Eduard, Socol Dumitru, Stefanișin Oleg, Maniuc Adrian, Darii Aurel și Proca Mihail, le-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, însă instanța în sentință a reținut, că în acțiunile inculpatului Verdeș V., nu se conțin elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, din considerentul că persistă cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, infracțiune prevăzută de

art.196 alin.(4) Cod penal, din motiv că fapta nu constituie o însușire, instanța dînd astfel importanță probelor acuzării prin care se atestă prejudicierea părților vătămate, însă incorect a încadrat acțiunile inculpatului;

- în acțiunile inculpatului persistă elementele de escrocherie și anume dobîndirea ilicită a bunurilor prin înșelăciune, manifestate prin diferite metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului și abuz de încredere, în speța dată, victimele fiind duse în eroare prin prezentarea greșită a situației sau împrejurărilor;

- primirea banilor cu condiția îndeplinirii unui angajament (repararea automobilelor) în cazul dat urmează a fi calificată ca escrocherie, deoarece Verdeș Viorel, încă la momentul intrării în stăpînire asupra banilor, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, fapt confirmat expres prin probele administrate și anume, că automobilele au fost parcate la stația de reparație de pe str. str.Vadul lui Vodă 74, mun. Chișinău, unde nu au fost efectuate lucrări de reparații, ulterior Verdeș V. asigura părțile vătămate că v-a fi efectuate lucrări de reparații însă motiva prin faptul lipsei pieselor, de faptul că s-a îmbolnăvit sau că banii au fost transmiși altor persoane terțe care nu și-au executat obligațiunile, ceea ce nu a fost în realitate, prin ce înșela părțile vătămate. De asemenea urmează de menționat și faptul, că la 24.06.2010 a dobîndit mijloace bănești de la Țibichi Eduard, fără a executa careva lucrări de reparații a automobilului, Verdeș Viorel în continuare pe parcursul a 6 luni, desfășurând o pseudoactivitate de întreprinzător, ignorând dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr.558-d din 18.06.2010 conform căreia a fost suspendată activitatea întreprinderii, susținând fals că activează legal, a înșelat victimele despre posibilitatea de a efectua lucrări de reparație tehnică a mijloacelor de transport în rezultat dobîndind mijloace bănești prin escrocherie.

- în această ordine de idei, urmează de menționat că în acțiunile inculpatului persistă elementele de escrocherie și anume dobîndirea ilicită a bunurilor prin înșelăciune, manifestate prin diferite metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului (denaturarea informațiilor despre sine, despre activitatea legală a firmei și posibilitățile financiare, utilizarea unor documente fictive sau false, ascunderea unor informații, fapte împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei) și abuz de încredere, care se manifestă prin relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rîndul lor au ca suport: relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc., care, cunoscînd o anumită evoluție și avînd amprenta încrederii, sunt exploatate cu rea-voință de potențialul escroc la realizarea rezoluției infracționale. În cazul dat victimele au fost induse în eroare prin prezentarea greșită a situației sau împrejurărilor.”

Anume asupra acestor motive relevante pentru cauza dată, instanța de apel nu s-a pronunțat.

În altă ordine de idei, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Apelul este și o cale de reformare a hotărârii. În cazul admiterii lui, hotărârea atacată este desființată integral sau în parte, iar cauza va primi o nouă rezolvare în instanța de apel. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe.

Probele administrate în cadrul urmăririi penale cât și cele verificate în ședințele de judecată, inclusiv și versiunea acușării de stat, precum că acțiunile inculpatului Verdeș V. întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, ci nu ale infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal - urmau a fi verificate în ședința de judecată în strictă conformitate cu prevederile art. 100 alin.(4) Cod de procedură penală, creîndu-i atât părții apărării, cât și acușării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei și, apoi prin prisma art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuia să treacă la aprecierea probelor, încât să se pronunțe din care motiv le acceptă pe unele probe și le exclude pe altele.

Recurentul, în recurs accentuează că consideră hotărârea instanței de apel legală în partea încetării procesului penal pornit în baza art. 352 alin.(1), 361 alin.(1), 310 alin.(1) Cod penal, în privința lui Verdeș V., deoarece a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală, și neîntemeiată în partea recalificării acțiunilor inculpatului de la art. 190 alin.(5) Cod penal la art.196 alin.(4) Cod penal.

Colegiul lărgit menționează, că instanța de apel a ignorat prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, calificînd acțiunile inculpatului Verdeș V. în baza art. 196 alin. (4) Cod penal. Astfel, conform practicii judiciare, latura obiectivă a escrocheriei – art. 190 Cod penal, se exprimă prin dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere. Astfel, elementul material se realizează prin acțiunea de dobîndire ilicită a bunurilor, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de incriminare - înșelăciune sau abuz de încredere. Noțiunea de „dobîndire ilicită a bunurilor” are sensul autentic de „sustragere”, adică un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora, înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului — denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de firmă și posibilitățile

financiare; dezinformarea victimei privitor la marfa, contraprestație, calitate, preț, echivalent etc; utilizarea unor împrejurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei ș.a; în funcție de circumstanțele faptei, înșelăciunea poate lua forma scrisă de realizare, verbală, electronică sau alta, fapt care nu are relevanță pentru existența infracțiunii de escrocherie.

În ipoteza *abuzului de încredere*, făptuitorul exploatează raporturile de încredere, care s-au stabilit între el și victimă, care la rândul lor au în suport relații de colegialitate, prietenie, acțiune între făptuitor și victimă, atitudine, care de multe ori, este artificial creată și susținută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Prin *înșelăciune* se subînțelege dezinformare conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității, sau în trecerea sub tăcere a realității, când sunt ascunse faptele și circumstanțele, care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu buna credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale.

Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere - care în realitate se și pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase.

Obiectul material al escrocheriei este format din bunurile, care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

În același context, conform practicii judiciare, latura obiectivă al cauzării de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere - art. 196 Cod penal, se realizează prin cauzarea de daune materiale proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, în lipsa însușirii - sustragerii.

Obiectul material al infracțiunii îl poate constitui orice valoare materială care în momentul săvârșirii infracțiunii încă nu a trecut în posesia proprietarului, dar trebuia să treacă, dacă vinovatul nu ar fi săvârșit infracțiunea în cauză.

Cauzarea de daune materiale proprietarului se realizează în lipsa semnelor însușirii averii, de exemplu - a escrocheriei. Făptuitorul nu sustrage averea din posesia proprietarului. El săvârșește infracțiunea printr-o inacțiune, neîndeplinind obligațiunea juridică de a transmite averea sau banii persoanelor fizice sau juridice corespunzătoare. Consecințele materiale ale acestei inacțiuni se manifestă prin pagube materiale sub formă de venituri nerealizate (ratate).

Înșelăciunea ca metodă de săvârșire a infracțiunii se poate manifesta atât prin acțiuni active, care constau în comunicarea informațiilor false despre anumite circumstanțe sau fapte, cât și prin inacțiuni, care rezidă în ascunderea, tănuirea circumstanțelor sau faptelor, în trecerea lor sub tăcere.

Abuzul de încredere constă în folosirea relațiilor speciale de încredere dintre vinovat și persoanele fizice sau juridice în scopul însușirii ilegale a profiturilor materiale sau bănești.

Astfel, cauzarea de pagube materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere se deosebește de escrocheria săvârșită prin înșelăciune sau abuz de încredere după semnele sale obiective. Pentru escrocherie este caracteristică trecerea ilegală a averii proprietarului din posesia acestuia în posesia vinovatului. Pentru cauzarea de pagube materiale este specifică folosirea temporară ilegală gratuită a averii proprietarului sau eschivarea de la actul de transmitere proprietarului a averii care i se cuvine după lege.

Conform celor enunțate mai sus, Colegiul lărgit, consideră că prima instanță, ca și instanța de apel, condamându-l pe inculpatul Verdeș V. în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, nu a ținut cont de deosebirea principală între art. 190 Cod penal și art. 196 Cod penal, adică faptul că conform art. 190 Cod penal sunt însușite - sustrase bunurile (bani) căpătate prin înșelăciune sau abuz de încredere; iar conform art. 196 Cod penal, bunurile nu sunt însușite - sustrase, adică ele există, dar sunt cauzate daune din exploatarea acestor bunuri sub formă de venituri nerealizate/ratate.

Din fapta constatată, cum de prima instanță, așa și de a instanța de apel, nu rezultă că banii primiți de inculpatul Verdeș V. există și s-au cauzat daune materiale prin înșelăciune din exploatarea lor, sub formă de venituri ratate.

În concluzie, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia privind condamnarea inculpatului în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, recalificând aceste acțiuni de la art. 190 alin. (5) Cod penal, considerând că temeiul invocat de procuror, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) și-a găsit confirmarea în speța dată, în legătură cu ce urmează a fi casată decizia instanței de apel în această parte, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica CEDO, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Verdeș Viorel.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013 în partea condamnării pe art. 196 alin. (4) Cod penal, în privința lui Verdeș Viorel Ion cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Se mențin prevederile sentinței cu referire la măsura preventivă în privința lui Verdeș Viorel– obligarea de a nu părăsi localitatea.

În rest, hotărîrea atacată, se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată în ședință publică la 11 noiembrie 2013, ora 9⁵⁰.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Covalenco Elena

Gordilă Nicolae